

วงปี่ชวากลองแขกประกอบการชกมวยในจังหวัดชลบุรี PI JAVA KLONKAK ENSEMBLE FOR BOXING IN CHONBURI

สุภาพร มาสมบุญ*
ภัทรวดี ภูฐานิรมย์***

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องนี้มุ่งศึกษาประวัติพัฒนาการ ลักษณะของวงปี่ชวากลองแขกประกอบการชกมวยในจังหวัดชลบุรี รวมถึงการปรับตัวของนักดนตรีในวงปี่ชวากลองแขกเพื่อความอยู่รอด พบว่าปัจจุบันวงปี่ชวากลองแขกประกอบการชกมวยในจังหวัดชลบุรี มีบรรเลงทั้งสนามมวยชั่วคราวและสนามมวยมาตรฐาน นักดนตรีในวงปี่ชวากลองแขกไม่ปรากฏสายการสืบทอดที่ชัดเจน นักดนตรีส่วนใหญ่เป็นนักดนตรีในวงปี่พาทย์รวมถึงคนที่ซึ่งส่วนใหญ่ฝึกหัดเรียนรู้ด้วยตนเองและสืบทอดความรู้ต่อกันมา และประสมวงโดยการรวมตัวของนักดนตรีจากวงต่างๆ วงปี่ชวากลองแขกที่รับบรรเลงเป็นประจำในสนามมวยชั่วคราว คือวงเจริญศิลป์ ส่วนสนามมวยมาตรฐาน 2 แห่งคือสนามมวยแฟร์เท็กซ์ เทพประสิทธิ์ พัทยาใต้ และ สนามมวยหน้าเมืองจำลอง พัทยาเหนือ มีวงเจริญศิลป์บรรเลงประจำ

ปัญหารายได้และการจัดการแข่งขันการชกมวยในเชิงธุรกิจซึ่งมีคู่ชกมวยมากขึ้นทำให้นักดนตรีในวงปี่ชวากลองแขกต้องปรับตัวเพื่อความอยู่รอด ทั้งจำนวนเครื่องดนตรี ผู้บรรเลง และบทเพลง กล่าวคือเครื่องดนตรีในวงแต่เดิมประกอบด้วย ปี่ 1 เล้า ฉิ่ง 1 คู่ กลองแขก 1 คู่ ก็ปรับลดกลองแขกเหลือ 1 ลูกตามจำนวนคนตีกลองแขกที่เหลือเพียง 1 คน ส่วนการบรรเลงบทเพลงประกอบการชกมวย แม้ยังคงไว้ซึ่งรูปแบบเดิมคือใช้เพลงสรหม่า ประกอบการไหว้ครู ยกที่ 1 บรรเลงเพลงแขกเจ้าเซ็น ยกที่ 5 บรรเลงเชิดช่วง 1 นาทีสุดท้ายก่อนหมดยก แต่ยกที่ 2 ถึง ยกที่ 5 สามารถบรรเลงเพลงอื่นๆได้ขึ้นอยู่กับปฏิภาณไหวพริบของนักดนตรีในการนำเพลงที่ได้รับความนิยมตามยุคสมัยมาบรรเลงเพื่อให้ผู้ชมพอใจ แต่อ่านักมวยไม่สามารถแข่งต่อได้ให้หยุดการบรรเลงแค่นั้น

คำสำคัญ: วงปี่ชวากลองแขก / การชกมวย / จังหวัดชลบุรี

Abstract

This research aims to study the developmental history and characteristic of the Pi Java Klongkak ensemble accompanies boxing in Chonburi province, adaptation of the musicians in Pi Java Klongkak ensemble for survival. At the moment, found that Pi Java Klongkak ensemble accompanies Thai boxing in Chonburi has played both temporary boxing ring and standards boxing stadium. Musician in the band does not found clearly appearance line of transition. Most of the musicians are in a band as Piphat ensemble, including the Pi musician who almost learn on their own and inherit each other's knowledge. The band are mixed by combining the band of musicians from various bands. The Pi Java Klongkak ensemble accompanies Thai boxing in Chonburi are hiring to perform in a temporary boxing ring is Charoensilp. The standards boxing stadium include Fairtex Thepprasit Boxing Stadium, South Pattaya and North Pattaya Boxing Stadium in front of Minisiam (Pattaya Boxing World), a band which played regularly is Charansilp.

The income and promotion problems in the boxing business, which raised more boxing match that affect Pi Java Klongkak ensemble to survive, a number of instruments, musicians and songs are adapted. The instruments in the ensemble originally consisted by each one instrument: Pi Java, Ching and pair of Klongkak but only play one separated drum by one drummer. The playing of accompanied boxing songs, even maintaining the origin tradition include playing Sarama accompanied Wai Kru in the round 1, Khak Jowsen in round 5, Cherd within one minute before the time over, but play the independence songs with round 2 to round 5 based on the intelligence of the musicians in adapting the popular song to please the audience. The music perform will be stopped if the boxer could not continue the fighting in any round.

KEYWORDS: Pi Java Klongkak Ensemble / Boxing / Chonburi

*นิสิตระดับมหาบัณฑิต สาขาวิชาดุริยางค์ไทย ภาควิชาดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, young.green_46@hotmail.com

**รองศาสตราจารย์ ดร., สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ไทย ภาควิชาดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, patarawdee@gmail.com

บทนำ

ศิลปะมวยไทย เป็นศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวที่สามารถนำไปใช้ได้ทั้งในเชิงกีฬา และการต่อสู้ ศิลปะประเภทนี้มีมาแต่โบราณกาล บรรพบุรุษของชาติไทยได้ฝึกฝน อบรมสั่งสอนกุลบุตรไว้เพื่อป้องกันตัวและประเทศชาติ บรรดาชายฉกรรจ์ของไทยได้รับการฝึกฝนวิชามวยไทยแทบทุกคน เพราะการใช้อาวุธรบในสมัยโบราณ เช่น กระบี่ กระบอง พลอง ดาบ ง้าว ทวน ฯลฯ ถ้ามีความรู้วิชามวยไทยประกอบไปด้วยแล้วจะทำให้เกิดประโยชน์มากที่สุด แต่เดิมมาศิลปะมวยไทยที่มีชั้นเชิงสูง มักจะฝึกสอนกันในบรรดาเจ้านายชั้นผู้ใหญ่ หรือเฉพาะพระมหากษัตริย์ และขุนนางฝ่ายทหารเท่านั้น ต่อมาจึงได้แพร่หลายไปถึงสามัญชนซึ่งได้รับการถ่ายทอดวิทยาการจากบรรดาครูมวยจึงได้แพร่หลายและคงอยู่ตราบเท่าทุกวันนี้ (เฉลิม อุ่นทอง, 2549 : 30)

ศิลปะมวยไทย เป็นศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวที่สามารถนำไปใช้ได้ทั้งในเชิงกีฬา ศิลปะประเภทนี้มีมาแต่โบราณกาล มวยไทยนอกจากจะเป็นกีฬาประจำชาติซึ่งมีพื้นฐานมาจากการทำศึกสงครามเพื่อป้องกันบ้านเมืองแล้ว ยังถือเป็นมหรสพเพื่อความบันเทิงในยามบ้านเมืองสงบอีกประการหนึ่ง ดังปรากฏในกฎหมายตราสามดวง ในพระอัยการเบ็ดเตล็ด มาตราที่ 117 ได้กล่าวถึงความเป็นมหรสพของกีฬามวยไทยไว้ดังนี้ว่า

มาตราหนึ่งชนทั้งสองมีเอกฉันท์มาตีมวยด้วยกันก็ดี แลปล้ำกันก็ดี และผู้หนึ่งต้องเจ็บปวดก็ดี ชนหัก ถึงแก่มรณภาพก็ดี ท่านว่าหาโทษมิได้ อนึ่งผู้ยั้งตกรางวัลก็ดีให้ปล้ำกันนั้น ผู้ยหาโทษมิได้ เพราะเหตุยุ้นั้นจะได้มีเจตนาที่จะใคร่ให้สิ้นชีวิตก็หาไม่ แต่ใคร่จะดูเล่นเป็นผาสูกภาพ เป็นกรรมแก่ผู้มรณภาพเองแล

(สมพงษ์ แจ่มเร็ว, 2513: 51 อ้างอิงใน ศุภกิจ จารุจรณ์, 2539: 1)

สิ่งหนึ่งที่ขาดไม่ได้สำหรับมวยไทย ไม่ว่าจะเป็นมวยคาดเชือก มวยไทยสมัครเล่น หรือมวยไทยอาชีพ คือ วงปี่ชวา กลองแขก ที่บรรเลงเพื่อสร้างความฮึกเหิมให้กับนักมวย และสร้างความเร้าใจให้กับผู้ชมในสนาม ดังนั้นดนตรีจึงเข้ามามีส่วนร่วมในกีฬามวยไทยและอาวุธโบราณ ทั้งในฐานะเครื่องประกอบพิธีกรรม และในฐานะเครื่องมือมหรสพเพื่อเสริมความครึกครื้น

สันนิษฐานกันว่า กระบี่กระบองหรือมวยไทยก็ดี เดิมคงไม่มีดนตรีประกอบ น่าจะนำมาผสมผสานภายหลังเป็นแน่ เพราะดนตรีไทยชนิดนี้ไม่ใช่ของไทย ซึ่งก็บอกอยู่ว่า ปี่ชวา กลองแขก ปี่กลองนี้พวกแขกใช้ประกอบการเล่นต่างๆ เช่น กริช หอกขัด และมวยไทยนำมาใช้บ้าง โดยเดิมเอาฉิ่งประกอบด้วย และทำเพลงให้เหมาะสมต่อการแสดงของแต่ละอาวุธ (ฟอง เกิดแก้ว, 2527: ม.ป.ป.)

วงปี่ชวา กลองแขก ประกอบการชกมวยมีเครื่องดนตรีประกอบการบรรเลงด้วยกัน 4 ชิ้นคือ ปี่ชวา ฉิ่ง และกลองแขก 1 คู่

จังหวัดชลบุรี มีสนามมวยอยู่หลายที่หลายแห่งด้วยกันที่มีการบรรเลงวงปี่ชวา กลองแขก ประกอบการชกมวย อาทิ สนามมวยนาเกลือ สนามมวยขึ้น แก่นประทีป พัทยากลาง สนามมวยเล้งกี พัทยาใต้ สนามมวยเทพประสิทธิ์ พัทยาใต้ สนามมวยหาดผาแดงศรีราชา สนามมวยหน้าเมืองจำลอง พัทยาเหนือ และเวทีชั่วคราวตามลานวัดต่าง ๆ ที่จัดในงานเทศกาล หรืองานประจำปี

การบรรเลงปี่ชวา กลองแขก ประกอบการชกมวย ที่เวทีมวยในจังหวัดชลบุรี ส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับกรำหาของผู้จัดการมวยหรือที่เรียกกันว่า โปรโมเตอร์มวย สนามมวยชั่วคราวส่วนใหญ่มีวงเจริญศิลป์

รับบรรเลงเป็นประจำ ส่วนสนามมวยมาตรฐานในจังหวัดชลบุรีที่ยังคงมีการชกมวยและมีการบรรเลงวงปี่ชวาคลองแขกประกอบการชกมวยมีอยู่ 2 สนามคือสนามมวยเทพประสิทธิ์ พัทยาใต้และสนามมวยหน้าเมืองจำลอง พัทยาเหนือ โดยมีวงปี่ชวาคลองแขกของคณะจรูญศิลป์ บรรเลงเป็นประจำทั้ง 2 สนามมวย

ผู้วิจัยสนใจศึกษาวงปี่ชวาคลองแขกประกอบการชกมวยในจังหวัดชลบุรี โดยศึกษาทางด้านประวัติความเป็นมา พัฒนาการ รูปแบบการบรรเลง บทเพลงที่ใช้และองค์ประกอบต่าง ๆ ของวงปี่ชวาคลองแขกประกอบการชกมวย ในจังหวัดชลบุรี อีกทั้งการปรับตัวของวงปี่ชวาคลองแขกในจังหวัดชลบุรีเพื่อความอยู่รอดในสังคมปัจจุบันอีกด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาประวัติและ พัฒนาการวงปี่ชวาคลองแขกในจังหวัดชลบุรี
2. เพื่อศึกษาลักษณะของวงปี่ชวาคลองแขกประกอบการชกมวยในจังหวัดชลบุรี
3. เพื่อศึกษาลักษณะการปรับตัวของวงปี่ชวาคลองแขกเพื่อความอยู่รอด

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการการวิจัยโดยใช้วิธีระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารสิ่งพิมพ์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากการสัมภาษณ์บุคคลข้อมูล

ขั้นที่ 1 ขั้นรวบรวมข้อมูล

1.1 รวบรวมข้อมูลด้านเอกสารสิ่งพิมพ์ จากแหล่งการเรียนรู้ประกอบด้วย

1.1.1 หอสมุดแห่งชาติ

1.1.2 ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.1.3 สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยบูรพา

1.1.4 ห้องสมุดคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.1.5 ห้องสมุดโรงเรียนสิงห์สมุทร

1.2 สัมภาษณ์เจ้าของคณะวงปี่ชวาคลองแขกและนักดนตรีที่บรรเลงวงปี่ชวาคลองแขกประกอบการชกมวยในจังหวัดชลบุรี

1.2.1 นายจรัส พลายหวัง

1.2.2 นายสว่าง รักษาทรัพย์

1.2.3 นายทวีพร มโหธร

1.2.4 นายวิเชียร เอ็มเปีย

1.2.5 นายบุญธรรม กำปั่นทอง

ขั้นที่ 2 ศึกษาพัฒนาการของวงปีชวากลองแขกในจังหวัดชลบุรี

ขั้นที่ 3 ศึกษาลักษณะของวงปีชวากลองแขกในจังหวัดชลบุรี

ขั้นที่ 4 สรุปผลการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบประวัติความเป็นมาและพัฒนาการของวงปีชวากลองแขกประกอบการชมมวยในจังหวัดชลบุรี
2. ทราบลักษณะและรูปแบบของวงปีชวากลองแขกประกอบการชมมวยในจังหวัดชลบุรี
3. ทราบการปรับตัวของวงปีชวากลองแขกประกอบการชมมวยในจังหวัดชลบุรี เพื่อความอยู่รอดในสังคม

ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยเลือกศึกษาวิจัยวงปีชวากลองแขกประกอบการชมมวยในจังหวัดชลบุรี ที่สนามมวยแฟร์เท็กซ์ เทพประสิทธิ์ พัทยาและสนามมวยหน้าเมืองจำลอง พัทยาเหนือ (Pattaya Boxing World) ถึงปี พ.ศ. 2557 เนื่องจากในปี พ.ศ. 2558 มีสนามมวยมาตรฐานเกิดขึ้นใหม่คือ สนามมวย แม็กซ์ มวยไทย (MAX Muay Thai) ซึ่งมีบริบทที่แตกต่างกันออกไป

ผลการวิจัย

จากการดำเนินการวิจัยเรื่องวงปีชวากลองแขกประกอบการชมมวยในจังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยดังนี้

ในจังหวัดชลบุรี การแข่งขันชมมวยประเภทมวยไทยส่วนมากนิยมให้มีการบรรเลงวงปีชวากลองแขกประกอบการชมมวย เพื่อสร้างความสนุกสนาน ความอึกทึกให้กับนักมวยและคนดูในสนาม นักดนตรีที่รับบรรเลงวงปีชวากลองแขกประกอบการชมมวยในสนามมวยชั่วคราวจังหวัดชลบุรี ส่วนใหญ่เป็นนักดนตรีที่อยู่ใวงปีพาทย์สามารถเป่าปี่ได้ หรือเป็นนักดนตรีอิสระที่มีความชื่นชอบและฝึกหัดทางด้านดนตรีจนมีความชำนาญ นักดนตรีที่รับบรรเลงวงปีชวากลองแขกประกอบการชมมวยในจังหวัดชลบุรีได้รับการฝึกหัดดนตรีมาจากครอบครัวและจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง บางคนเริ่มฝึกหัดจากการการเล่นเครื่องดนตรีสากลประเภทเครื่องเป่า จากนั้นจึงมาฝึกเครื่องดนตรีไทย ผู้ที่เป่าปี่ชวากลองแขกประกอบการชมมวยในจังหวัดชลบุรี ส่วนใหญ่เป็นนักดนตรีที่อยู่วงปีพาทย์ รับบรรเลงปีพาทย์ตามงานต่างๆ แต่ด้วยมีความรู้ความสามารถในการเป่าปี่จึงรับบรรเลงปีชวากลองแขกประกอบการชมมวยตามสนามมวยต่างๆ ในจังหวัดชลบุรี คนเป่าปี่ชวากลองแขกประกอบการชมมวย ในจังหวัดชลบุรี คนแรกคือนายสงวน บุตรตาวงศ์ คนที่ 2 นายสมอ ปีพาทย์ ปัจจุบันทั้งสองท่านเสียชีวิตแล้วคนที่ 3 ที่บรรเลงวงปีชวากลองแขกประกอบการชมมวยในจังหวัดชลบุรี คือนายวิเชียร เอ็มเปีย ซึ่งเป็นนักดนตรีอาชีพ รับทำปีพาทย์ไทย ปีพาทย์มอญ จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ครุศาสตรบัณฑิต (เดิม วิทยาลัยครูแปดริ้ว) มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์ ปัจจุบันเป็นวิทยากรทางด้านดนตรีไทยให้กับวิทยาลัยเทคโนโลยีภาคตะวันออก เริ่มฝึกหัดดนตรีจากผู้ใหญ่ที่อยู่ใกล้บ้านตั้งแต่อายุ 7 ขวบ

หลังจากนั้นเริ่มเรียนวิชาการเป่าปี่จากครูป้อม ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ทางด้านการบรรเลงประกอบกระปี่กระบอก เมื่ออายุได้ประมาณ 15 - 16 ปี ได้รับจ้างเป่าปี่ชาวประกอบการชกมวย โดยเริ่มที่สนามมวยศูนย์การค้าการุณนิเวศ หนองมน เป็นเวทีแรก เมื่อเข้าประจำการที่ศูนย์ฝึกทหารใหม่ ฐานทัพเรือสัตหีบจังหวัดชลบุรี นายวิเชียร เอ็มเปีย ได้เข้าร่วมบรรเลงวงปี่ชวากลางแขกประกอบการชกมวยกับนายทหารที่รับหน้าที่บรรเลง ในขณะนั้นที่วัดสัตหีบ เมื่อปลดประจำการได้เข้ารับบรรจุเป็นข้าราชการครู

ภาพที่ 1 นายวิเชียร เอ็มเปีย

นายทวีพร มโหธร ฝึกหัดดนตรีจากที่บ้านซึ่งที่วงปี่พาทย์ชื่อวงมโหธรศิลป์ โดยเริ่มฝึกจากเครื่องประกอบจังหวะและพัฒนาขึ้นไปฝึกตีระนาด ข้องวง จนชำนาญ ได้เริ่มเรียนเป่าปี่ โดยฝึกหัดเป่าปี่จาก นายวิเชียร เอ็มเปีย เมื่อเข้าเรียนระดับ มัธยมศึกษาปีที่ 1 จากนั้นเริ่มรับงานเป่าปี่ชาวประกอบการชกมวย ตั้งแต่อายุ 15 - 16 ปี จนกระทั่งปัจจุบัน นายทวีพร มโหธร ไม่ได้บรรเลงวงปี่ชวากลางแขกประกอบการชกมวยเป็นประจำใดที่หนึ่ง แต่ขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้จัดการมวยให้ไปบรรเลง

ภาพที่ 2 นายทวีพร มโหธร

นายสว่าง รักษาทรัพย์ ได้รับการฝึกหัดดนตรีมาที่บ้าน และเริ่มรับการบรรเลงวงปี่ชวากลางแขกประกอบการชกมวยในจังหวัดชลบุรีในระยะหนึ่ง จนกระทั่งมีการเปลี่ยนแปลงเรื่องการจัดตั้งสนามมวย นายสว่าง รักษาทรัพย์ จึงหยุดรับงานบรรเลงวงปี่ชวากลางแขกประกอบการชกมวยในจังหวัดชลบุรีไป เนื่องจากมีวงปี่พาทย์ที่ต้องดูแล

ภาพที่ 3 นายสว่าง รักษาทรัพย์

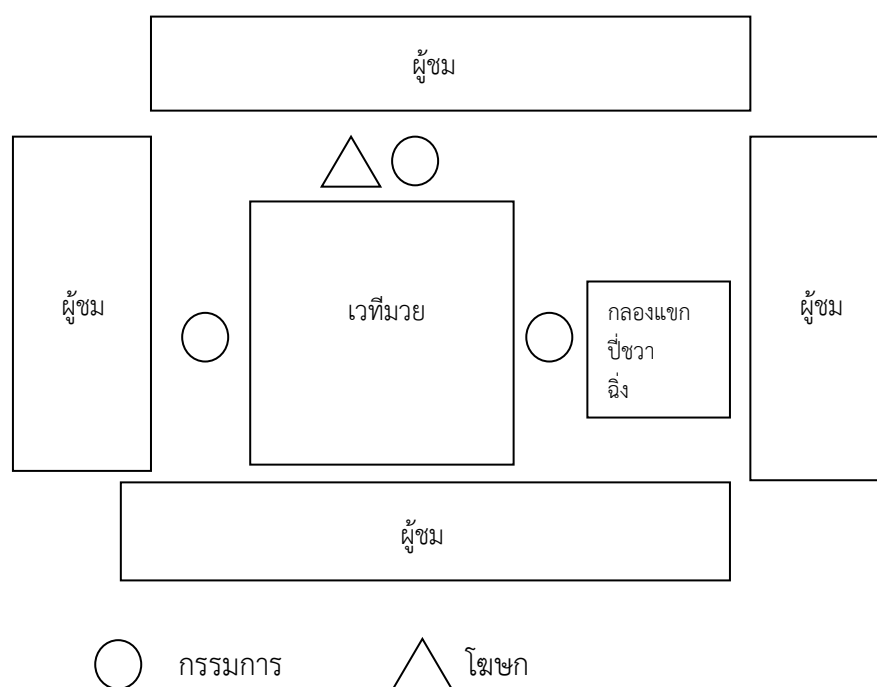
นักดนตรีที่บรรเลงวงปี่ชวาคลองแขกประกอบการชกมวยในจังหวัดชลบุรีเป็นนักดนตรีที่อยู่ในวงปี่พาทย์ มาร่วมบรรเลงเป็นวงปี่ชวาคลองแขกประกอบการชกมวยตามความถนัดในเครื่องดนตรี และรับบรรเลงในสนามมวยชั่วคราวและสนามมวยมาตรฐาน วงปี่พาทย์ที่รับบรรเลงวงปี่ชวาคลองแขกในสนามมวยชั่วคราว คือวงเจริญศิลป์

วงเจริญศิลป์มีคนปี่ คือนายบุญมาก กำปันทอง แต่ด้วยคนที่สามารถเป่าปี่ได้ในจังหวัดชลบุรีมีน้อย จึงมีการยืมตัวนักดนตรี ทำให้นายบุญมากกำปันทอง ต้องไปช่วยบรรเลงให้กับวงอื่น แต่เมื่อมีงานที่เกี่ยวกับการบรรเลงวงปี่ชวาคลองแขกประกอบการชกมวย นายบุญมาก กำปันทอง จะเป็นผู้รับงานและไปบรรเลงวงปี่ชวาคลองแขกประกอบการชกมวยในจังหวัดชลบุรีโดยมีลูกหลานภายในวงไปช่วยตีกลองตีฉิ่งตามเวทีมวยชั่วคราว ลักษณะของเวทีมวยชั่วคราวในจังหวัดชลบุรี การจัดตั้งเวทีมวยชั่วคราว จัดขึ้นตามสถานที่ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นงานประจำปี งานเทศกาล งานแสดงสินค้า ตลาดนัด หรือตามโอกาสพิเศษ การตั้งเวทีมวยจะเลือกสถานที่ที่มีบริเวณเป็นลานกว้าง ลักษณะของเวทีสามารถถอดเก็บได้ ไม่มีหลังคาคลุมก่อนการตั้งเวทีมวยชั่วคราว เพื่อทำการแข่งขันชกมวยไทยตามบริเวณสถานที่ต่างๆ นั้น ต้องได้รับอนุญาตจากสมาคมการกีฬาแห่งประเทศไทยก่อนที่จะทำการแข่งขัน เพราะการชกมวยไทยมักมีเรื่องการพนันเข้ามาเกี่ยวข้อง การแข่งขันการชกมวยผู้จัดการนักมวยเป็นผู้ติดต่อดำเนินการจัดหานักมวยมาแข่งขันรวมถึงวงปี่ชวาคลองแขกประกอบการชกมวยด้วย

ภาพที่ 4 เวทีมวยชั่วคราว งานลอยกระทง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี 2558

วงปีชวากลองแขกประกอบการชกมวย ในเวทีมวยชั่วคราวมักตั้งอยู่ข้างเวทีมวย เพื่อสะดวกต่อการมองเห็นการชกมวยของนักมวย โดยคนตีกลองแขกนั่งทางด้านซ้ายมือของกรรมการตัดสิน คนเป่าปี่ชวานั่งอยู่มุมขอบเวทีทางด้านขวามือของกรรมการตัดสินอีกท่านหนึ่ง คนตีฉิ่งนั่งตรงกลางระหว่างคนตีกลองแขกและคนเป่าปี่ชวา ส่วนผู้ชมนั่งรายล้อมทั้งสี่ด้านของเวทีมวย

แผนผังที่ 1 แผนผังที่นั่งของวงปีชวากลองแขกประกอบการชกมวยภายในเวทีมวยชั่วคราว จังหวัดชลบุรี

ภาพที่ 5 การนั่งบรรเลงของวงปี่ชวาคลองแขกประกอบการชมมวย สนามมวยชั่วคราว

เมื่อกีฬามวยไทยได้รับความนิยมประกอบกับธุรกิจทางการท่องเที่ยวเข้ามามีบทบาทกับกีฬามวยไทยมวยไทยเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ การชมมวยไทย จึงพัฒนาในเชิงธุรกิจและสร้างสนามมวยที่มีมาตรฐาน คือ มีหลังคาคลุมครอบคลุมที่นั่งที่สามารถจุคนดูได้เป็นจำนวนมาก ปัจจุบันสนามมวยที่ได้ระดับมาตรฐานในจังหวัดชลบุรีมีด้วยกัน 2 สนาม คือสนามมวยแฟร์เท็กซ์ เทพประสิทธิ์ พัทยาตั้งอยู่สนามมวยหน้าเมืองจำลอง พัทยาเหนือ โดยสนามมวยทั้ง 2 สนามนี้ตั้งอยู่ในเขตเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี

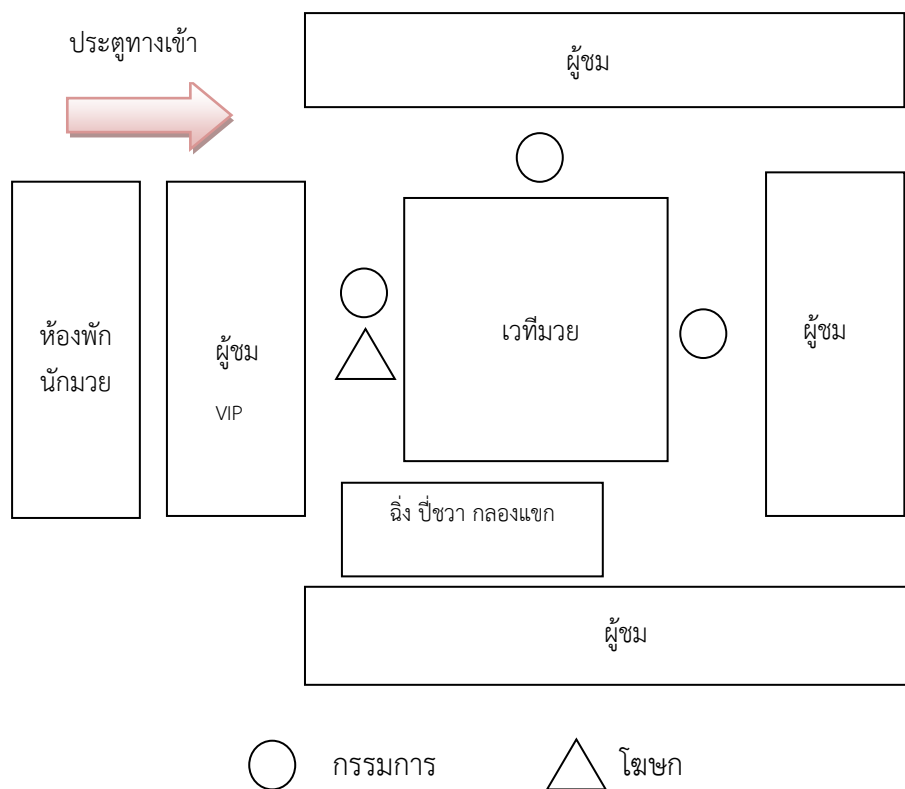
วงปี่ชวาคลองแขกประกอบการชมมวยที่บรรเลงประจำทั้งสองสนามคือ วงเจริญศิลป์ เพราะเมื่อมีการจัดตั้งสนามมวยแบบมาตรฐานขึ้น จึงจัดให้มีการแข่งขันการชมมวยขึ้นเป็นประจำ วงปี่ชวาคลองแขกประกอบการชมมวยในจังหวัดชลบุรี จึงต้องมีการบรรเลงประกอบการชมมวยเป็นประจำทุกวันเช่นกัน สมาชิกในวงเจริญศิลป์ ประกอบด้วย นายจรัส พลายหวัง เจ้าของคณะ นายธำนิษฐ์ พลายหวัง นางสาวกอบการ พลายหวังและ นายสุธี พลายหวัง

นายจรัส พลายหวัง ฝึกหัดดนตรีมาจากบิดา จากการเริ่มฝึกหัดเครื่องดนตรีสากลคือคารินเน็ต แต่ด้วยความสนใจและรักในเสียงดนตรี จึงได้ฝึกหัดเครื่องดนตรีชนิดอื่นเพิ่มเติม ต่อมานายจรัส พลายหวัง จึงได้ฝึกหัดการเป่าปี่ชวาประกอบการชมมวยจากการฟังเพลงและการสอบถามผู้รู้บ้าง ด้วยความมานะพยายาม ประกอบกับมีพื้นฐานทางด้านดนตรีอยู่แล้ว ทำให้นายจรัส พลายหวัง สามารถเป่าปี่ชวาคลองแขกประกอบการชมมวยได้ ปัจจุบัน นายจรัส พลายหวัง ได้ถ่ายทอดการเป่าปี่ชวาประกอบการชมมวยให้กับลูกชาย 2 คน นายธำนิษฐ์ พลายหวังและ นายสุธี พลายหวัง

สำหรับลักษณะการนั่งของวงเจริญศิลป์ในการบรรเลงประกอบการชมมวย ทั้งสนามมวยแฟร์เท็กซ์ เทพประสิทธิ์ พัทยา และสนามมวยหน้าเมืองจำลอง พัทยาเหนือ นักดนตรีมักนั่งบรรเลงด้านข้างหรือตรงขอบเวทีมวยนายจรัส พลายหวัง เล่าว่า

ส่วนใหญ่ก็จะนั่งอยู่ข้างเวทีมวย จะได้มองเห็นนักมวยได้ถนัด อีกอย่างจะได้ผ่อนคลายในการเป่าด้วย ยิ่งบางครั้งถ้าไม้คังไม่ดัง แฉมเสียงเชียร์มวยดังกว่าเรามาก ทีนี้ก็ต้องเป่าให้ดังขึ้น เดี๋ยวนักมวยไม่ได้ยินเสียงปี่เสียงกลอง ยิ่งต้องเล่นทั้งคืน 12 คู่ ก็หมดแรงก่อนพอตี แล้วนั่งข้างเวทีบางครั้งก็อันตรายเหมือนกัน ต่อๆกันอยู่ ล่วงตกลงมาตรงที่เรานั่งก็มี เราก็คว่าปี่คว่ำกลองหลบกัน

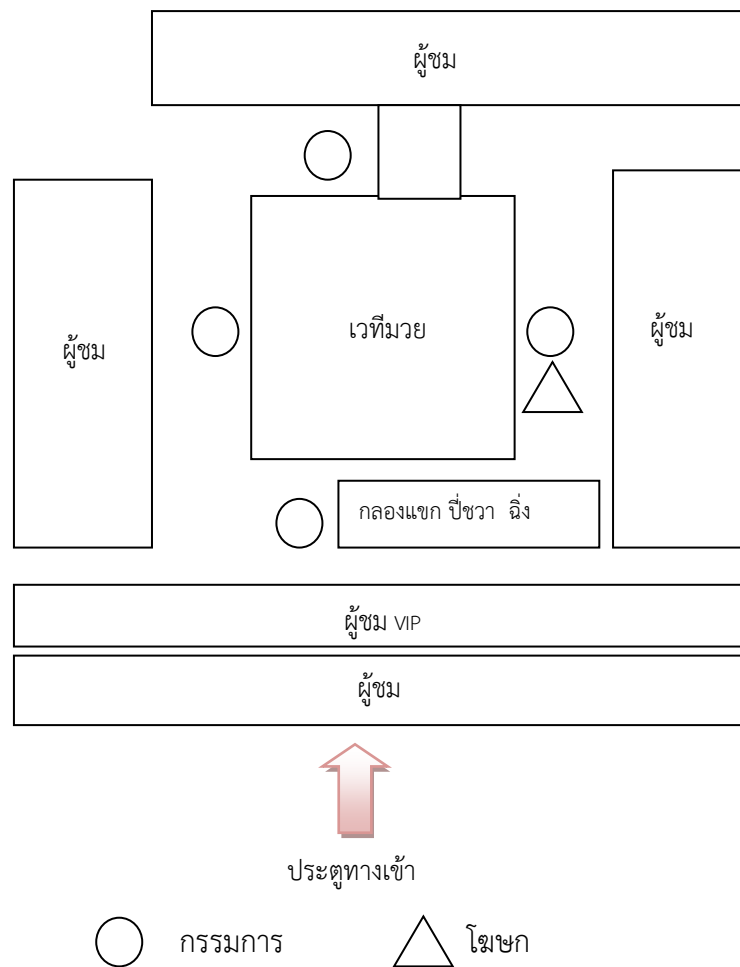
(จรัส พลายหวัง, สัมภาษณ์ 5 กุมภาพันธ์ 2558)

แผนผังที่ 1 แผนผังที่นั่งของวงปี่ชวากลองแขกที่สนามมวยแฟร์เท็กซ์ เทพประสิทธิ์ พัทยา

ภาพที่ 6 วงจริยศิลป์ขณะบรรเลงวงปี่ชวากลองแขกประกอบการชกมวยในจังหวัดชลบุรี
ที่สนามมวยแฟร์เท็กซ์ เทพประสิทธิ์ พัทยา

แผนผังที่ 2 แผนผังที่นั่งของวงปี่ชวากล่องแขกประกอบการชกมวยในจังหวัดชลบุรี
สนามมวยหน้าเมืองจำลอง พัทยาเหนือ (Pattaya Boxing World)

ภาพที่ 7 วงจริยศิลป์ขณะบรรเลงวงปี่ชวากล่องแขกประกอบการชกมวยในจังหวัดชลบุรี

ในการบรรเลงวงปี่ชวากล่องแขกประกอบการชกมวย ของวงจริยศิลป์ ในทั้ง 2 สนามที่กล่าวมานักดนตรีของวงปี่ชวากล่องแขกประกอบการชกมวยมักนั่งบรรเลงอยู่ใกล้กับเวทีมวย โดยจะนั่งติดขอบเวทีข้าง

กรรมการตัดสิน เนื่องจากบางครั้งนักมวยไม่ได้ยินเสียงปี่ เสียงกลอง หากนั่งบรรเลงไกลก็จะทำให้นักดนตรีต้องเร่งเสียงให้ดังขึ้น ซึ่งอาจทำให้นักดนตรีรู้สึกเหนื่อยล้าและหมดแรงก่อนหมดเวลาการแข่งขันชมมวยในแต่ละยก วงปี่ชวา กลองแขก ประกอบการแข่งขันชมมวยในจังหวัดชลบุรีจึงมักนั่งอยู่ข้างเวทีมวยเพื่อให้ นักมวยได้ยินเสียงปี่ เสียงกลอง และตัวนักดนตรีก็สามารถมองเห็นนักมวยได้ชัดเจนขึ้น

การปรับตัวของวงปี่ชวา กลองแขกเพื่อความอยู่รอด

วงปี่ชวา กลองแขก ประกอบการแข่งขันชมมวยในจังหวัดชลบุรี มีนักดนตรีบรรเลงวงปี่ชวา กลองแขก ประกอบการแข่งขันชมมวยด้วยกัน 4 คน คือ เป่าปี่ชวา 1 คน ตีฉิ่ง 1 คน ตีกลองแขก 2 คน แต่เดิมในการบรรเลงเพลง ประกอบการแข่งขันชมมวยของนักดนตรีต้องบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมีเป็นเพลงแรกก่อนทำการแข่งขันการแข่งขันชมมวย จากนั้นเมื่อเริ่มทำการขึ้นชกมวยบนเวที วงปี่ชวา กลองแขก ประกอบการแข่งขันชมมวยในจังหวัดชลบุรีไม่ว่าจะเป็นวงที่บรรเลงประจำที่สนามมวยมาตรฐานหรือที่เวทีมวยชั่วคราวรูปแบบการบรรเลงเพลงยึดตามหลักการบรรเลงแบบโบราณที่มีมา กล่าวคือ ช่วงแรกบรรเลงสรหม่า ประกอบการไหว้ครู ช่วงที่ 2 ยกที่ 1 บรรเลงเพลงแขกเจ้าเซ็น ส่วนยกที่ 2 ถึงยกที่ 5 ขึ้นอยู่กับนักดนตรีในการบรรเลงเพลงอาจนำเพลงไทยสำเนียงแขก หรือหางเพลงต่าง ๆ มาบรรเลงหรือเพลงไทยประเภทเพลง 2 ชั้น เพลงชั้นเดียวมาบรรเลงก็ได้ ช่วงที่ 3 ถ้าในการแข่งขันการแข่งขันชมมวยมาถึงยกที่ 5 ก่อนหมดเวลา 1 นาทีสุดท้ายวงปี่ชวา กลองแขก ประกอบการแข่งขันชมมวยต้องออกเชิดเพื่อเป็นการบอกถึงเวลาให้นักมวยทราบ แต่ถ้านักมวยน็อกก่อนถึงยกที่ 5 วงปี่ชวา กลองแขก ประกอบการแข่งขันชมมวยไม่ต้องบรรเลงเชิด

ในปัจจุบัน บทเพลงที่วงปี่ชวา กลองแขก ประกอบการแข่งขันชมมวยในจังหวัดชลบุรีใช้บรรเลงประกอบการชมมวยในแต่ละคู่แต่ละยกนั้น ขึ้นอยู่กับคนเป่าปี่ชวาจะบรรเลงเพลงอะไร อาจนำเพลงนิยมในปัจจุบันหรือเพลงลูกทุ่งที่มีทำนองสนุกสนานมาบรรเลงก็ได้ แต่ยังคงเริ่มต้นด้วยเพลงสรหม่า ต่อด้วยเพลงแขกเจ้าเซ็น และบรรเลงเชิด ในช่วง 1 นาทีสุดท้ายก่อนหมดยกที่ 5 นอกนั้นขึ้นอยู่กับคนเป่าปี่ในวงปี่ชวา กลองแขก ประกอบการแข่งขันชมมวย หากเพลงที่นำมาบรรเลงมีความยาวเกินเวลาในการชกของนักมวย นักดนตรีต้องตัดทอนหรือนำเฉพาะท่อนเพลงที่คุ้นหูคนฟัง มาบรรเลงเพื่อให้พอดีกับเวลา ทำนองเพลงบางเพลงที่นำมาบรรเลงอาจเป็นเพลงที่ถ่ายทอดแบบจดจำกันมาจากรุ่นสู่รุ่นและบางเพลงก็ไม่สามารถทราบชื่อเพลง หากเป็นเพลงสมัยนิยมก็นำทำนองที่คุ้นหูคนฟังมาบรรเลงเพื่อสร้างความสนุกสนาน ความเข้าใจ บางครั้งนักดนตรีอาจนำเพลงที่เป่าไปแล้วกลับมาเป่าอีกครั้งหนึ่งก็ได้ เนื่องจากในขณะนั้นผู้คนกำลังส่งเสียงเชียร์การแข่งขันกันอย่างสนุกสนาน นักดนตรีจึงต้องหาเพลงเพื่อมาบรรเลงให้เข้ากับบรรยากาศให้มีความสนุกสนานยิ่งขึ้น ใส่จังหวะกลองให้เร้าใจ อย่างเช่นในยกที่ 3 ที่นักดนตรีนำมาบรรเลงซึ่งบางครั้งก็ไม่สามารถบอกชื่อเพลงได้ เพราะเมื่อนักดนตรีคิดทำนองเพลงอะไรได้จึงนำมาบรรเลง แต่ต้องบรรเลงให้พอดีกับเวลาในการชกมวยในแต่ละยก ซึ่งบางครั้งนักดนตรีก็นำบทเพลงที่บรรเลงไปแล้วมาบรรเลงซ้ำใหม่

ยกที่ 3

ไม่ทราบชื่อ

- - - ช	- ช - ช	- ล ด ช	- ล ด ช	- - - ช	- ช - ช	- ล ด ช	- ล ด ช
---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

- - ช ฟ	ม ร ด ร	- - ช ฟ	ม ร ด ร	- - ช ฟ	ม ร ด ร	- ล ด ช	- ล ด ช
---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

- - - ช	- ล - ด	- - ช ม	- ร ด ร	- - - ช	- ล - ด	- - ช ม	- ร ม ด
---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

- - - ช	- ล - ด	- - ช ม	- ร ด ร	- - - ช	- ล - ด	- - ช ม	- ร ม ด
---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

นอกจากนี้มีการลดจำนวนนักดนตรีและเครื่องดนตรีลงเพื่อให้เพียงพอและเหมาะสมกับค่าแรงที่ได้รับ โดยลดจำนวนคนตีกลองแขกลงจาก 2 คน เหลือคนตีกลองแขกเพียง 1 คนและใช้กลองแขกตัวเมีย 1 ลูก เนื่องจากบางครั้งในการเป่าปี่มวญได้ค่าตอบแทนเพียง 2,500 – 3,000 บาท ต่อ 1 คืน ซึ่งค่าแรงที่ได้รับไม่เพียงพอต่อค่าตัวและค่าใช้จ่ายของนักดนตรี ส่วนการบรรเลงเพลงประกอบการชกมวยวงปี่ชวากลองแขกประกอบการชกมวยในจังหวัดชลบุรีนั้น ยังคงยึดตามรูปแบบที่มีมาแต่โบราณคือ ช่วงแรกประกอบการไหว้ครู ใช้เพลงสรหม่า ช่วงที่ 2 ประกอบการต่อสู้ ในยกที่ 1 ใช้เพลงแขกเจ้าเซ็น ส่วนยกที่ 2 ถึงยกที่ 5 บทเพลงที่ใช้บรรเลงประกอบการชกมวยขึ้นอยู่กับปฏิทินไหว้พระของคนเป่าปี่ชวา อาจนำเพลงไทยประเภทเพลง 2 ชั้น หรือเพลงตามสมัยนิยม มาบรรเลงให้พอดีกับเวลาในการชกมวย เพื่อสร้างความฮึกเหิมความเร้าใจและความสนุกสนานให้กับนักมวยและคนชมและช่วงที่ 3 ก่อนหมดเวลาในยกที่ 5 บรรเลงเชิด ช่วง 1 นาทีสุดท้ายก่อนหมดเวลา เนื่องจากในแต่ละคืนการแข่งขันการชกมวยจะชกยกละ 3 นาที พัก 2 นาทีและทำการการแข่งขันการชกมวยถึง 12 คู่ต่อคืน ดังนั้นนักดนตรีจึงต้องบรรเลงวงปี่ชวากลองแขกประกอบการชกมวยจนครบทั้ง 12 คู่ ๆ ละ 5 ยกต่อคืน บางครั้งก็ทำให้เกิดความเหนื่อยล้า เมื่อนักดนตรีคิดทำนองเพลงอะไรได้ จึงมักจะนำบทเพลงนั้น ๆ มาบรรเลง เพื่อสร้างความสนุกสนาน ความเร้าใจ แต่การบรรเลงนั้นต้องบรรเลงให้พอดีกับเวลาในการชกมวย เพราะฉะนั้นบทเพลงหรือทำเพลงที่นำมาบรรเลง อาจเป็นเพลงตามสมัยนิยมหรือที่มีทำนองคุ้นหูคนฟังนำมาบรรเลงก็ได้

ผลสรุปการดำเนินการวิเคราะห์

ผู้วิจัยพบว่า วงปี่ชวากลองแขกประกอบการชกมวยในจังหวัดชลบุรีที่ทำการบรรเลงอยู่นั้น ผู้ที่เป่าปี่ชวากลองแขกประกอบการชกมวย ส่วนใหญ่เป็นนักดนตรีที่สามารถเป่าปี่อยู่ในวงปี่พาทย์และรับการบรรเลง วงปี่ชวากลองแขกประกอบการชกมวย รวมถึงคนปี่ที่ซึ่งส่วนใหญ่ฝึกหัดเรียนจากผู้รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองสืบทอดความรู้ต่อกันมา และประสมวงโดยการรวมตัวของนักดนตรีจากวงต่าง ๆ วงปี่ชวากลองแขกที่

รับบรรเลงเป็นประจำในสนามมวยชั่วคราว คือวงเจริญศิลป์ ส่วนสนามมวยมาตรฐาน 2 แห่งคือสนามมวยแฟร์ เทกซ์ เทพประสิทธิ์ พัทยาใต้ และสนามมวยหน้าเมืองจำลอง พัทยาเหนือ มีวงเจริญศิลป์บรรเลงประจำ

ปัจจุบันวงปี่ชวาคลองแขกประกอบการชกมวยในจังหวัดชลบุรีมีการปรับเปลี่ยนเพื่อความอยู่รอด จากจำนวนนักดนตรีที่เคยบรรเลงด้วยกัน 4 คน ก็มีการปรับลดผู้บรรเลงและจำนวนเครื่องดนตรีลง เหลือผู้บรรเลงเพียงแค่ 3 คน โดยปรับจำนวนผู้บรรเลงกลองแขกจาก 2 คน ลดเหลือ 1 คน และตีกลองแขก เพียง 1 ลูก เพื่อให้พอเหมาะกับรายได้ที่ได้รับ อีกทั้งบางวงต้องทำหน้าที่อื่นเพิ่มเติมเพื่อให้มีรายได้เข้ามา เช่น คนตีฉิ่งของวงเจริญศิลป์ทำหน้าที่จับเวลาและกดสัญญาณบอกเวลาให้กับนักมวย การบรรเลงบทเพลง ประกอบการชกมวยก็เช่นกัน มีการปรับเปลี่ยนบทเพลงในการบรรเลง แต่ยังคงไว้ซึ่งรูปแบบตามแบบโบราณ คือ ช่วงที่ 1 บรรเลงเพลงสรหม่าประกอบการรำไห้วครู ช่วงที่ 2 บรรเลงเพลงแขกเจ้าเซ็นในยกที่ 1 ส่วนยกที่ 2 ถึง ยกที่ 5 บทเพลงที่ใช้บรรเลงขึ้นอยู่กับคนเป่าปี่ชวาประกอบการชกมวย โดยอาจนำเพลงต่างๆ ที่คุ้นหูคนฟังมาบรรเลงอาจเป็นเพลงตามสมัยนิยม โดยนำมาบรรเลงให้พอดีกับเวลาในการชกมวย ดังนั้นนักดนตรีจึงต้องมีปฏิภาณไหวพริบในการบรรเลงวงปี่ชวาคลองแขกประกอบการชกมวยเป็นอย่างมาก ช่วงที่ 3 เป็นช่วง 1 นาทีสุดท้ายก่อนหมดยกที่ 5 นักดนตรีบรรเลงเชิด เพื่อให้สัญญาณในการชกเพื่อทำคะแนน แก่นักมวย แต่ถ้านักมวยไม่สามารถชกต่อได้ก่อนหมดยกที่ 5 วงปี่ชวาคลองแขกประกอบการชกมวยไม่ต้อง บรรเลงเชิดให้หยุดบรรเลงเพียงเท่านั้น

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยวงปี่ชวาคลองแขกประกอบการชกมวยในจังหวัดชลบุรี ทำให้ผู้วิจัยเห็นถึงสภาพ การเปลี่ยนแปลงและการปรับตัวของวงปี่ชวาคลองแขกประกอบการชกมวยในจังหวัดชลบุรีเพื่อความอยู่รอด จึงขอเสนอแนะให้ศึกษาวงปี่ชวาคลองแขกประกอบการชกมวยในจังหวัดอื่น ๆ ทางภาคตะวันออก

รายการอ้างอิง

จรัส พลายหวัง. 2558. “สัมภาษณ์.” 5 กุมภาพันธ์.

ฟอง เกิดแก้ว. 2527. *กระบี่กระบองฉบับสมบูรณ์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

สมพงษ์ แจ่มเร็ว. 2513. *บัว วัดอัมม อติยอดนักมวยรัตนโกสินทร์ นักชก 5 แผ่นดินนามอุโฆษ*.

ใน ศุภกิจ จารุจรณ. 2539. *ดนตรีสำหรับการต่อสู้ป้องกันตัว: มวยไทยและอาวุธโบราณ*.

วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต (วัฒนธรรมศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.